

साइबर सुरक्षाका लागि जनहितमा जारी सन्देश

सूचना प्रणाली (Information System) को भौतिक सुरक्षा (Physical Security) संग सम्बन्धित:

(१) सूचना प्रणाली (Information System) को भौतिक सुरक्षा (Physical Security) भनेको के हो?

Information System (IS) को भौतिक सुरक्षा भन्नाले Information system राखिएको भवन सहित हार्डवेयर, सफ्टवेयर, नेटवर्क र डाटाहरूलाई अनधिकृत भौतिक पहुँच, उच्च तापक्रम, High Voltage, चट्याङ, चोरी, तोडफोड, दुर्घटना, आगलागी, प्राकृतिक प्रकोपहरू जस्तै भूकम्प, बाढी आदिबाट सुरक्षा गर्नु भन्ने बुझाउँछ ।

(२) सूचना प्रणाली (Information System) को भौतिक सुरक्षा (Physical Security) कसरी गर्ने?

Information System को भौतिक सुरक्षा (Physical Security) को लागि निम्न उपायहरू अपनाऔं :-

१. सूचना प्रणाली (Information System) हरू राख्नका लागि स्थान पहिचान गर्दा बाढी, पहिरो, भूकम्प जस्ता प्राकृतिक प्रकोपहरूको जोखिम न्यून रहेको स्थान (Site) को चयन गरौं ।
२. भूकम्प आइरहने भए भूकम्प प्रतिरोधी भवनमा र बाढी आइरहने स्थान भए भवनको माथिल्लो तल्लामा सूचना प्रणाली (Information System) राखौं ।
३. आधिकारिक व्यक्तिको मात्र प्रवेशको लागि Access Card/Access Control जस्ता प्रणाली र गार्डको व्यवस्था गरौं ।
४. High Temperature/Humidity लाई नियन्त्रण गर्न Proper Cooling System, Air Flow Circulation र उचित Ventilation को लागि HVAC (heating, ventilating, and air conditioning) व्यवस्था गरौं ।
५. सूचना प्रणाली (Information System) भएको भवनको सुरक्षाको लागि सो को वरीपरी बलियो तारबार वा पर्खाल तथा प्रयास प्रकाश (Lighting) को व्यवस्था गरौं ।

६. सूचना प्रणाली (Information System) भएको भवनमा आउने जाने व्यक्तिहरूको निगरानी गर्न भवन बाहिर तथा भित्र CCTV (Surveillance System) को व्यवस्था गरौं र जानकारीको लागि "You are under Surveillance" जस्ता सूचना लेखिएको Notice Board को व्यवस्था गरौं ।
७. चोरी तथा शंकास्पद गतिविधिबाट जोगाउन Motion Detector, Sound Alarm System जस्ता Surveillance System को व्यवस्था गरौं ।
८. सूचना प्रणाली (Information System) राख्नको लागि पर्याप्त उचाई भएको र आगो प्रतिरोधी (fireproof) भवन/कक्ष को व्यवस्था गरौं ।
९. Over/Under Voltage तथा Surge बाट सुरक्षाको लागि Voltage Regulator/Surge protector/UPS जस्ता प्रणालीहरूको व्यवस्था गरौं ।
१०. Automatic fire-fighting system वा Manual fire-fighting equipment (i.e., fire extinguishers) को व्यवस्था गरौं ।
११. सूचना प्रणाली (Information System) ले प्रदान गर्ने सेवालार्ई भरपर्दो बनाउन Power Backup (Generator, Solar System, UPS) को व्यवस्था गरौं ।
१२. सूचना प्रणाली (Information System) को स्थापना गर्दा प्रयास Current Rating तथा Insulation भएको Electrical Cable, उपकरणहरूको Grounding र Shielding , Lightning बाट बच्न Lightning Arrestor को व्यवस्था गरौं ।
१३. मुसाहरू आउनबाट जोगाउन सूचना प्रणाली (Information System) भएको कक्षमा खानेकुराहरू लग्ने नगरौं र Optical Fiber लगायतका तारहरू काटिनबाट जोगाउन Anti-Rodent Fiber Optic Cable, Metal-sheating or PVC ducts आदिको प्रयोग गरौं ।
१४. उपकरण तथा प्रणालीहरू (Equipment and System) को अभिलेख राखी नियमित रूपमा निगरानी गरौं ।
१५. संस्थाको Security Policy तथा Emergency Response Plan/Policy तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गरौं ।



Nepal Telecommunications Authority (NTA)

Cyber Security Task Force (NTACERT)

Jamal, Kathmandu, Nepal

Email: cert@nta.gov.np, Website: www.nta.gov.np